20219 - Namazda İmamlık Yapması En Uygun Kişi Kimdir

Soru

Namazda imamlık yapmaya en fazla hak sahibi kimdir?

Zikir yaparken “İllallah” demek caiz mi, bu ne ifade eder?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

İmamlığı hak eden kişi, namaz hükümlerini en iyi bilen ve Kur’an-ı ezberleyen kimsedir. Ebu Mesud el Ensari Radiyallahu anhu’dan rivayetle Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Allah’ın kitabını en iyi okuyan kişi topluluğa imamlık yapar, şayet cemaatin tümü okumada eşit iseler sünneti en iyi bilen kişi imamlık yapar.” (Muslim 1530)

“Kıraatı en iyi olan”dan maksat en güzel okuyan değildir. Burada maksat Kur’an-ı ezberleyendir. Zira Amr bin Seleme rivayeti buna delalet eder…. Ben Kelamı (Kur’anı) ezberlerdim.. Mekke fethinden sonra birçok topluluk Müslüman olduğu gibi benim babam da Müslüman oldu. Kavmine döndüğünde şöyle dedi: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’in yanından geliyorum. Ve şöyle dedi: Şu vakitte şu namazı, şu vakitte şu namazı kılın. Namaz vakti geldiğinde aranızda en fazla Kur’an ezberleyen kişi imamlık yapsın. Topluluk etrafa baktıklarında benden daha fazla Kur’an ezberleyen bulamadılar, çünkü ben gelen giden kafilelerden öğrenir ezberlerdim. Altı veya yedi yaşında olmama rağmen beni imam yaptılar. (Buhari 4051)

Namaz hükümlerini bilmesi şartı koşulduğunu söyledik. Çünkü abdest bozulması, eksik rekat kılınması gibi olağan dışı durumlarda hükümleri bilmeyen kişi hata yapar ve başkasının namazının da hatalı olmasına neden olabilir. Bazı alimler geçen hadis ile delil getirerek imamlıkta öncelik,

fıkıh konusunda en bilgili kişiye verileceğini savunur.

Nevevi Rahimehullah şöyle dedi:

İmam Malik ve Şafii şöyle dediler: İmamlık için fıkıh bilgini, kıraat bilgininden önceliklidir. Çünkü kıraatten ihtiyaç duyulan husus zapt edilmiş, ancak fıkıh hususunda zapt edilmemiş sayılır. Namazda bir takım durumlar yaşanır fıkıh sahibi olmayan kimse işin için den çıkamaz. Bu nedenle Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem Ebu Bekri kendisinden sonra imam tayin etmiş, oysa kıraat açısından ondan daha iyi sahabeler mevcuttu. Hadis konusunda şöyle demişler: Sahabeler kıraat bakımından en iyi olan kişi fıkıh konusunda da en iyi olanlardır. Ancak "şayet tüm cemaat Kur'an-ı ezberleme hususunda eşit iseler sünneti daha iyi bilen kişi takdim edilir." Bu hadis, kıraat açısından en iyi olan kişinin takdim edilmesine delildir. (Şerh Muslim 5/177)

Her ne kadar istidlal konusunda Nevevi, İmam Şafii'ye muhalif olsa da, zamanımızda olduğu gibi genelde Kur'an-ı güzel okuyan kimse şer'iat hükümlerini de bilir.

İbn Kudame şöyle dedi: Şayet iki imamdan biri namaz hükümlerinde bilgin diğer namaz dışındaki konularda bilgili ise namaz konusunda bilgin olan kişi imamlık yapar. (el Muğni 2/19)

Daimi Fetva Kurulu, şöyle dedi:

Şayet imamlığa layık kimse bulunmazsa cahil bir kimse ancak kendisi gibi cahil birisine imamlık yapabilir. (Fetava İslamiye 1/264)

İkincisi:

"İllallah" lafzı ile ilgili sorunuz anlaşılmadı. Zira bu sözcük tek başına bir zikir değildir. meşru olan zikirlerin hiç birisinde tek başına zikredilmemiştir. Bilakis başka ifadelerle zikredilmiştir: "Le ilahe İllallah vehdehu la şerike leh, lehulmulku velehulhemdu ve huve ala kulli şey'in kadir. Bunun dışında başkaca zikirler mevcuttur.

En iyisini Allah bilir.